



Parlamentul  
Republicii Moldova

*Dgj 8* nr. *558*  
*15. 12.* 2018

## Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

### Direcția generală juridică

#### A V I Z

la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea  
Legii nr.190 din 08.05.2003 cu privire la veterani  
(nr.372 din 01.11.2018)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea Legii nr.190 din 08.05.2003 cu privire la veterani, în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și expune următoarele.

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlul de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului, referitoare la subiecții cu drept de inițiativă legislativă.

2. Prezentul proiect are ca obiect de reglementare modificarea Legii nr.190/2003 cu privire la veterani, în scopul reglementării noțiunii de „copii de război” – și includerea acestora în lista categoriilor de veterani. De asemenea, se propune acordarea unor facilități suplimentare pentru veteranii de război, persoanele cu dizabilități de pe urma războiului, veteranii muncii și copiilor de război.

3. Potrivit art.30 din Legea nr.100/2017, nota informativă a proiectului de lege se întocmește conform anexei 1, care statuează detaliat informațiile ce necesită a fi incluse la fiecare compartiment din notă. Astfel, la compartimentul “fundamentarea economico-financiară” – *se descrie impactul economico-financiar, cu indicarea cheltuielilor (bugetare și nebugetare) necesare pentru implementarea prevederilor noului act normativ.*

În acest context, atenționăm că pentru implementarea prevederilor proiectului de lege sunt necesare mijloace financiare suplimentare de la bugetul de stat (pentru extinderea facilităților existente pentru veterani și asupra „copiilor de război”; pentru

acordarea dreptului la „asigurare gratuită cu proteze, inclusiv ortopedice, cârje, cărucioare, aparate auditive și implanturi cardiace”, etc.). Totodată, în nota informativă a proiectului lipsește compartimentul “fundamentarea economico-financiară”, care să prevadă cheltuielile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului, încălcându-se astfel prevederile art.30 din Legea nr.100/2017.

4. Concomitent, atenționăm că, conform prevederilor art.131 alin.(4) și alin.(6) din Constituție, *orice propunere legislativă sau amendament care atrage majorarea cheltuielilor bugetare poate fi adoptat numai după ce este acceptat de Guvern, de asemenea nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.*

Astfel, ținând cont de prevederile art.131 alin.(4) și alin.(6) din Constituție, deoarece pentru implementarea prevederilor proiectului de lege sunt necesare cheltuieli financiare suplimentare, modificările propuse pentru Legea nr.190/2003, trebuie să fie acceptate de Guvern.

5. Întru respectarea normelor de tehnică legislativă și a prevederilor Legii nr.100/2017, atenționăm asupra următoarelor aspecte:

a) Potrivit art.42 alin.(4) din Legea nr.100/2017 – „dacă se modifică sau se abrogă un singur act normativ, în denumirea noului act se indică numărul, anul și denumirea integrală a actului normativ modificat sau abrogat”. De asemenea, conform art.62 alin.(1) din Legea nr.100/2017 – „modificarea actului normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți din text”.

Astfel, pentru respectarea prevederilor art.42 și art.62 alin.(1) din Legea nr.100/2017, este necesar ca din denumirea proiectului de act legislativ – să fie excluse cuvintele „și completarea”, iar textul „nr.190 din 08.05.2003” să fie înlocuit cu sintagma „nr.190/2003”.

b) Atenționăm că, la proiectul de lege lipsește partea introductivă a articolului I, care urmează să prevadă în mod expres denumirea actului care se modifică și informațiile despre publicarea lui în Monitorul Oficial. Respectiv, după textul „Parlamentul adoptă prezenta lege organică.”, este necesar ca proiectul să fie completat cu următorul text:

**„Art.I. – Legea nr.190/2003 cu privire la veterani (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.84–86, art.392), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:”**, ulterior urmând textul propus pentru pct.1 din proiect.

c) Conform art.54 alin.(1) lit.c) din Legea nr.100/2017, *terminologia utilizată în actul normativ trebuie să fie constantă, uniformă și în corespundere cu cea utilizată în alte acte normative.* Astfel, întru respectarea prevederilor legale menționate, în tot

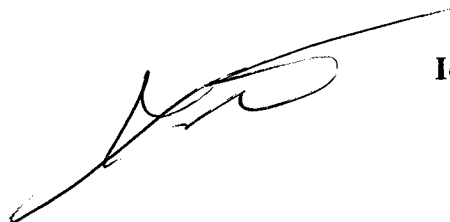
cuprinsul proiectului de lege sintagma „*pensia de vîrstă*” trebuie să fie substituită cu textul „*pensia pentru limită de vîrstă*”. Totodată, este necesar să fie precizată intenția autorilor proiectului de lege la utilizarea terminologiei „au realizat o vechime în muncă necesară pentru stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă”. Or, potrivit art.15 din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii – „*pensia pentru limită de vîrstă poate fi stabilită la împlinirea vîrstelor standard de pensionare, cu condiția realizării stagiului minim de cotizare de 15 ani*”.

d) Atenționăm că, modificările propuse la pct.4 – 6 din proiectul de lege se referă la un singur articol, art.14 din Legea nr.190/2003. Astfel, este necesar ca toate modificările propuse pentru art.14 să fie incluse la pct.4, cu renumerotarea corespunzătoare a celorlalte puncte. Obiecția este valabilă și pentru modificările propuse pentru art.15 și art.16 din Legea nr.190/2003 (pct.7-11 și pct.12-14 din proiect).

e) La pct.15 din proiect, în textul propus pentru art.171 din Legea nr.190/2003, la alineatele (3), (4) și (6) se face trimitere la literele alineatului (1) din același articol. Atenționăm că, trimiterile făcute la literele u), t), s) și v) – nu este clar la ce anume se referă, în contextul în care literele date lipsesc în alineatul (1). Respectiv, este necesar să fie operate modificările de rigoare în scopul corectării sau excluderii acestor litere, după caz. De asemenea, alineatul (7) necesită a fi exclus, deoarece această prevedere se conține la alineatul (2).

f) În scopul respectării prevederilor art.54 alin.(1) lit.a) din Legea nr.100/2017, este necesar ca proiectul să fie supus verificărilor de ordin redacțional.

g) Cu referire la măsurile necesare pentru implementarea prevederilor actului normativ, considerăm oportun să fie inclus în proiectul de lege un nou articol ”Art.II” – care să conțină reglementări privind obligația autorităților responsabile de a executa actul normativ, de a întreprinde măsuri sau a realiza procedurile necesare executării.



**Ion CREANGĂ,**  
**Șef Direcție**